

Stručni rad

POZITIVNA KLIMA UZ POMOĆ LUTKE

Maja Obrenović

OŠ Frana Roša , Cesta na Dobrovo 114, Celje, Slovenija

Sažetak

Kroz lutku dijete se može preseliti u drugi svijet, mjesto, vrijeme i može postati druga osoba. Lutkarskim aktivnostima dijete treba najveću količinu slobodnog razmišljanja da bi razvilo potencijale, a skupine u kojima djeca sudjeluju imaju dovoljno slobode za razvijanje ideja. Ne postoje norme za kreativnost. Svako dijete je individua za sebe, a učitelj / odgajatelj ga potiče da napravi lutku i stvori lik na svoj način. Djeci koja imaju problema s finom motorikom i samopoštovanjem, osjećaj da mogu napraviti lutku i igrati se s njom pomoći će u izgradnji samopouzdanja. Kako odrastate, složenost i dizajn lutaka i scena također se povećava. Korištenje lutke u odgojno-obrazovnom procesu može značajno doprinijeti humanijem i manje stresnom uključivanju djeteta u proces socijalizacije, u prijelazu iz razdoblja igre u učenje, u uključivanje u grupni rad tijekom škole. Jednostavan oblik lutkarstva je spontana igra s lutkom koja se odvija bez intervencije odrasle osobe. Ovo je svojevrsna simbolična igra, u kojoj dijete istovremeno razgovara slobodno i opušteno te se igra s jednom ili više lutki i tijekom igre mijenja uloge.

Ključne riječi: lutka, mašta, igra, motivacija za rad.

1. Uvod

Lutka ima čudesnu moć. Pomozite svom djetetu da komuniciraju sa svojim vršnjacima i odraslima. Dijete s lutkom razgovara dopušteno, provjerljivo i sasvim bezbrižno. U njegovim rukama ona postaje odraz njegovih emocija i želja, misli koje potječu iz stvarnog i imaginarnog svijeta. Svijet lutke je čaroban, to je svijet poezije, humora, on ne poznaje granice između ljudi, biljaka i životinja. To je izmišljeni svijet iz mašte.

2. Središnji dio

Dojmovi šestogodišnjaka:

- Kod kuće imam veliku lutku. Ponekad se sa mnom također igra i tata. Vrlo je "smiješno" kada tata „razgovara“ s lutkom.
- Volim kada se s lutkom mogu „glupirati- afnati“!
- Lutke volim gledati, igra mi se ne sviđa, jer ne znam što da kažem.

Tijekom svog rada, promatrala sam nekoliko generacija djece različitih dobnih skupina, uzimajući u obzir da su djeca osobe s različitim sklonostima, potrebama i interesima. Međutim, svi oni imaju nešto zajedničko- vole lutke. Iz tog razloga, važno je znati kako motivirati djecu da sama pronađu mogućnosti igara.

Svijet lutaka je svijet poezije, humora, a ne poznaje granice između ljudi, biljaka i životinja. To je izmišljeni svijet mašte. Lutka održava gotovo sve discipline relevantne za razvoj djeteta, kao što su percepcija, razumijevanje, izražavanje u interakciji s okolinom. Djetetova komunikacija s lutkom je njegov način izražavanja osobnog mišljenja o okolini koja ga okružuje. Lutka povećava dječju maštu i kreativnost, dva najvažnija elementa za daljnji razvoj.

Djeca doživljavaju stvarnost po svojoj volji. Većina njih ima poteškoću s prihvaćanjem onih segmenata u koje nisu izravno uključeni. Lutka služi kao pomoć kod prevladavanje raznih teškoća i problema. U jezičnom obrazovanju lutka ima važnu ulogu. Djeca s njom komuniciraju – „razgovaraju“ . Ona razvijaju svoju sposobnost slušanja i artikulaciju glasova. Koristeći lutke u odgojno-obrazovnom procesu, možemo značajno pridonijeti humanijem i manje stresnom uključivanju djece u proces socijalizacije, prijelaz iz razdoblja igre u proces učenja, da se lakše uključe u grupni rad tijekom školovanja.

Jednostavan oblik lutkarstva je spontana igra s lutkom, koja se javlja bez intervencije odrasle osobe. Postoji neka vrsta simboličke predstave u kojoj je dijete samo i slobodno te opušteno za razgovor i igru s jednom ili više lutaka, a u isto vrijeme je sposobno tijekom igre mijenjati uloge.

U podučavanju likovne umjetnosti, izrađujem s djecom različite lutke. Jednostavne i najlakše za izradu su lutke od naših prstiju ruku, na jagodice jednostavno nacrtamo lica i odjenemo ruku u odjeću od plastelina. Napravimo odjeću od rukavica, čarapa ili papira. Tako lutka dobiva svoj karakter i važne osobine.

Lutke od papira su važne za umjetničku osjetljivost i orijentaciju u prostoru. „Marionete“ su tipične lutke koje simboliziraju manipulaciju: nad njima je uvijek netko tko provodi svoje pokrete. Jednostavne marionete djetetu izgrađuju pozitivnu sliku samopoštovanja. S djecom sam izradila jednostavne marionete iz plastičnih čašica od

kiselog mlijeka ili jogurta. Za izradu smo trebali: vunu, kinder jaje, kolaž papir za izradu lice i dva kratka štapića za pokretanje marionete. Djeci sam prethodno probušila posude (dvije rupe za ruke i dvije rupe za noge) . Djeca su pomoću štapića za ražnjice provukla vunu kroz rupice, te su na to objesila kinder jaje. Iz kolaž papira su izrezala oči, nos i usta. Od vune smo izradili kosu, te smo je pričvrstili na plastiku. Dva štapića smo povezali u X, uveli smo četiri duža komada vune: dva za ruke i dva za noge. I Marioneta je bila spremna za igru. Kako su djeca prihvatila nove lutke? U trenutku izrade su morali biti vrlo oprezni, uporni i snalažljivi. Svaki učenik je napravio svoju lutki i dao joj ime. U razredu smo izradili lutke iz otpadnog materijala koji su djeca donesla od kuće. Uglavnom, to su kutije, zatvarači, plastične čaše, plastične boce, vuna, štapići ...

Sa svojim se lutkama igraju, rastavljaju ih i uvijek su dostupne djeci. Ponekad znaju sami napraviti predstavu i na taj način privući drugu djecu. Tijekom predstave oni se dogovaraju o tome kako i tko će igrati. Oni također odlučuju hoće li igrati zamišljene ili poznate priče. Kad je sve spremno, pozovu me u gledalište. S veseljem ih poslušam, jer su njihovi dijalozi vrlo originalni, a djeca mogu biti ponosna da sam njihov slušatelj i gledatelj.

Lutku često koristim na početku sata kako bih motivirala pojedine aktivnosti, a može potaknuti pojedince da rade tijekom određenog zadatka.

Koristeći lutke u odgojno-obrazovnom procesu, možemo značajno pridonijeti humanijem i manje stresnom uključivanju djece u proces socijalizacije, prijelaz iz razdoblja igre u proces učenja, da se lakše uključe u grupni rad u tijeku školovanja. Lutka će vam pomoći da zaokupite pažnju jer je još uvijek najčešći oblik školovanja, frontalna nastava. Moje mišljenje je, da lutaka nikada nije previše. Uz pomoć lutaka možemo pobijediti strah od govora pred mnogo ljudi. Djecu navodimo da upotrebljavaju različite glasnoće i na promjenu glasova. Djeca uživaju u igri s lutkom, a kroz igru i puno nauče.

3. Zaključak

Lutka je neophodan dio u djetinjstvu. Djetetu ona nije samo zabava. Uz nju razvija govor, motoričke sposobnosti, jača mašta i pobjeđuje strahove. Dijetu omogućuje da kroz nju kaže svoje misli, želje i težnje. Lutke će nam uljepšati mnoge dane, i olakšati mnoge trenutke tuge, očaja i napetosti u svakodnevnom životu te u školi. Ne zaboravite: Svijet lutaka nema granica!

4.Literatura

- [1.]Marjanovič Umek, Ljubica, Zupančič Maja (2006): Psihologija otroške igre. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni inštitut Filozofske fakultete.
- [2.]Ogulin, R. (2007). lutka v šoli. Revija Vzgojiteljica, št.5. letnik IX.
- [3.] Varl, Breda (1995): Lutke na palici. Šentilj: Založba Aristelj, Ljubljana.
- [4.]Varl, Breda (1997): Ročne lutke. Šentilj: Založba Aristelj, Ljubljana
- [5.]Zorec, Darja (2010): Preproste lutke. Grosuplje: Knjigca, 2010.